

Tidplan för revision, omhändertagande av rekommendationer från 2018 och Genomförd intern kontroll 2019

- Sep-nov 2018 revision genom dokument och intervjuer.
- Jan 2019 utkast för korrektur från revisor
- Feb 2019 Rekommendationer i Granskningsrapport
Reviderade dokument i samband med Årsrapport 2020, åtgärdsplan, Intern kontrollplan och investeringsplan. Arbetet med GBPs dokumentation.
- Juni 2019 yttrande avseende Granskningsredogörelse
Nya dokument i samband med Affärsplan 2020 - Ny investeringsplan, Ny åtgärdsplan och Ny Intern kontrollplan. Nya projekt skall dokumenteras enligt bolagets dokument gällande GBP.
- September 2019 ändrad riktlinje där kravet på åtgärdsplan togs bort och samlad riskbild och Internkontrollplan skall fastställas före sista december.
- September till december intervjuer och dokument till stadsrevisionen. Dokumentet riskanalys är från förra året och alla är överens om att det inte gäller, revisor vill ändå ha det.
- November Beslut om Affärsplan 2020 och som bilaga till affärplanen investeringsplan för 2020-2024 dessutom Ny Intern kontrollplan och ny åtgärdsplan. **Enligt Rekommendation**
- Grefab skickar kompletterande texter och dokument till stadsrevisionen vid två tillfällen när fel upptäckts i de delar bolaget får läsa. **(Utkast 7 sidor)**
- December Beslut om Samlad riskbild och Intern kontrollplan vid extra styrelsemöte. **Enligt rekommendation och Ny riktlinje**
- Sammantaget har rekommendationerna från Granskningsredogörelsen 2018 tagits om hand.
- Jan 2020 inte något utkast till granskningsredogörelse för korrektur som man gjort tidigare år.
- Januari 2020 Granskningsredogörelsen delges styrelsen via ett antal power-point bilder.
- Granskningsredogörelsen skickas ut 23 januari **(33 sidor)**
- 27 Januari Granskningsredogörelsen i GP.

Revision avser 2019

Yttrande avser 2020

1. Granskning av verksamheten

I revisionsredogörelsen görs bedömningen att styrelsen brister i följsamhet gentemot gällande arbetsordning och aktiebolagslagen, när det gäller beslut om organisation i bolaget. Tillfredsställande beslutsunderlag och tydlighet kring organisationen av bolaget saknas. Stadsrevisionen bedömer att styrelsen bör säkerställa att styrning och organisering av ekonomifunktionen inom bolaget sker på ett tillfredsställande sätt.

Grefab bedömer att det är flera faktafel som ligger till grund för revisionens bedömning. Styrelsen beslutade i april 2016 om att dra in ekonomichefstjänsten som varit vakant under ett par år. Under vakansen har VD haft ansvaret för ekonomifunktionen, men mycket av arbetet har hanterats genom att en mycket erfaren ekonomichef och controller arbetat två - tre dagar i veckan med berörda uppgifter.

Efter utvärdering och kvalitetssäkring presenterades ett PM för styrelsen att dra in ekonomichefstjänsten och tillsätta en vice VD som utöver att ansvara för bolagets huvudprocess även ansvara för intern kontroll och intern granskning. VD är fortfarande ansvarig för ekonomifunktionen, men arbetet görs i huvudsak inom ramen för vVD-uppdraget, men med bistånd av den person som tidigare arbetat 2-3 dagar i veckan med de här arbetsuppgifterna. Grefab köper redovisningstjänster från stadens Intraservice och 2 timmar per vecka köps även internkontroll, främst för att få en kvalitetssäkring av person som inte arbetar inom bolaget. Det står också felaktigt i revisionsredogörelsen att köpt kontrollertjänst skall upprätta bolagets interna kontrollplan och arbeta med intern granskning. Det är inom bolaget vVD som tillsammans med VD tar fram intern kontrollplan och ansvarar för den interna granskningen. Något annat har aldrig uttalats till revisionen. Indragning av ekonomichefstjänsten effektuerades omgående.

I styrelsebeslutet från april 2016 beslutade även styrelsen om att ta bort de två distrikten till en sammanhållen hamnverksamhet, vilket kan ses som en organisationsförändring och för säkerhets skull fattade även styrelsen beslut om att godkänna detta. Det arbetet tog lite längre tid, men var i stort sett färdigt 1 januari 2019. Vid ett styrelsemöte våren 2019 hamnade information från VD om verkställighet som ett beslut på delegation. Så är inte fallet, vilket styrelsen korrigerade vid styrelsemöte 19 december 2019. Självklart är att det finns ett aktuellt organisationsschema och inte tre olika som felaktigt beskrivs i revisionsrapporten. Att 3 organisationsscheman har presenterats för revisionen är korrekt, men det är utifrån ett pedagogiskt och kronologiskt syfte. Grefabs bedömning är att såväl Aktiebolagslagen samt arbetsordningen följts.

2. Granskning av avgifter

I revisionsredogörelsen av styrelsens arbete med avgifter konstateras att det saknas tillfredsställande bakomliggande beslutsunderlag inför det årliga beslutet om avgifterna i bolaget. En årlig uppräknig sker som beräknas täcka det ökade arrendet. Det saknas styrande principer och bakomliggande kalkyler för hur avgifterna ska sättas inom bolaget. Det bör också finnas uppföljning och kontroller kopplat till avgiftshanteringen.

I prislistan framgår tydligt att en styrande princip för avgifterna är likabehandling, en båtplats av en storlek har samma avgift i alla hamnar. En annan styrning är att avgifterna skall täcka samtliga kostnader. Grefab bedömer att bolaget tar fram kompletta beslutsunderlag inför det årliga beslutet om avgifterna. Affärsplan, arrendeavtal, beläggningskalkyl, ekonomiuppföljningar, prognoser och detaljbudgetar. Detaljbudget är vad Grefab menar är kalkyl per hamn. Grefab använder det kommunala systemet BUPA (budget, uppföljning, prognos, analys) för sitt budget- och uppföljningsarbete. I systemet byggs en budget per hamn.

Dessa beslutsunderlag har delgivits revisionen och också tagits upp i revisionsrapporten, men trots det konstateras att det saknas beslutsunderlag. Grefab följer ägardirektivets skrivning om inriktning mot anläggningar med förutsättningar att åstadkomma kostnadseffektiva lösningar. Grefabs kostnadseffektiva lösningar återfinns i prislistan. I ägardirektivet står ingenting om att Grefab skall ha kostnadseffektiva anläggningar. Anläggningarnas budgetar ligger, som tidigare nämnts, till grund för bolagets affärsplan. Grefab har inte något kommunbidrag och är helt intäktsfinansierat. En viktig grund för fastställande av avgifter är Grefabs krav på höjda arrendeavgifter till Fastighetskontoret i Göteborg. Höjningen är så hög att en oberoende person tog fram en "trappa" som gäller perioden 2012-2021, vilket innebär en årlig uppräknings av intäkterna från prislistan under 10 år. Utöver det tillkommer indexering av kostnader för köpta tjänster, årlig lönerrevision för medarbetare och ett utrymme för att kunna infria de av styrelsen beslutade investeringarna och planerade underhållet. I arbetet görs budget per hamn, dessa bidrar sammantaget till bolagets budget och affärsplan.

3. Granskning av synpunktshantering

I revisionsredogörelsen framkommer att bolaget inte säkerställt en ändamålsenlig synpunktshantering inom bolaget, utifrån de krav som ställs i riktlinjerna för intern styrning, uppföljning och kontroll.

Grefab har berättat för revisionen om bolagets arbete med felanmälningar och synpunkter och bedömer att det fungerar relativt väl utifrån att varje kund eller den som felanmäler skall få återkoppling i de fall då det är möjligt. Grefab delar revisionens uppfattning att det framförallt går att förbättra dokumentationen kring felanmälningar och att kvalitetssäkra processen.

Under sjösättningssäsongen i april och maj och i upptagningsssäsongen under september till november är Grefabs hamnar som mest besökta och de flesta fel kan upptäckas av båtägare. Tyvärr är det så att hamnpersonalen samtidigt är så belastad att de måste prioritera båthantering under de månaderna.

Detta innebär att mindre akuta fel kan bli nedprioriterade.

Fel som kräver akut avhjälpning åtgärdas snarast och om det krävs extern hjälp som elektriker eller bryggentreprenad samlar Grefab på sig i syfte att skapa kostnadseffektiva lösningar i anläggningarna. Därefter klarmarkeras åtgärden i det interna arbetsmaterialet och kunder kan ges återkoppling.

Uppföljning från 2018

4. Intern styrning och kontroll

Grefab skulle göra om sin riskanalys, åtgärdsplan och intern kontrollplan så att de bättre följde riktlinjen.

Det man funnit var att:

- Riskvärderingarna var relativt lika genom åren samt att det inte riktigt var god överensstämmelse mellan dokumenten. Det var inte heller klart hur risker skulle hanteras.

Intern kontroll 2019

Grefab har följt upp sin interna kontrollplan och redovisat enligt plan. De delar som skulle redovisas i UR3 redovisas istället i Årsrapporten.

Grefab svarade på rekommendationerna i juni där man svarade hur bolaget tänkte följa rekommendationerna genom att utveckla arbetet och dokumentationen gällande styrning och intern kontroll.

Arbetet har haft stor fokus under hela året och slutfördes genom beslut om samlad riskbild och ny intern kontrollplan i samband med styrelsemöte 19/12/19. Dokumenten hade dessförinnan arbetats med i hela bolaget. Rekommendationerna gällande åtgärdsplan och riskanalys blev när fullmäktige fattade beslut om ändringar i riktlinjen 12 september inte längre aktuella. För att kunna möjliggöra följsamhet mot de nya riktlinjerna och ta fram en samlad riskbild och en ny intern kontrollplan krävdes ett styrelsebeslut i december. Då dessa handlingar ska fastställas före sista december. September till december är högsäsong som inte tillåter möten med personalen i hamnarna. Ett ansvarsfullt arbete krävde därför att arbetet färdigställdes i december.

I revisionsredogörelsen framkommer att rekommendationerna kvarstår när det gäller brister i förhållande till Göteborgs Stads riktlinjer för intern styrning, uppföljning och kontroll och Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning. Arbetsordningen i bolaget anger att verkställande direktören skall ta fram informations- och beslutsunderlag inför styrelsemöten samt i övrigt uppfylla sina åtaganden i arbetsordningen.

Grefab delar inte revisionens bedömning att rekommendationerna i förhållande till Göteborgs Stads riktlinjer för intern styrning, uppföljning och kontroll inte följts enligt yttrande i Juni 2019.

Rekommendationerna har hanterats och styrelsen fattade beslut om detta på styrelsemöte den 19/12 2019.

I revisionsredogörelsen skriver revisor också att bolaget inte har gjort någon marknadsundersökning utifrån risken för vikande efterfrågan.

Detta har aldrig utlovats och måste vara ett missförstånd. Det Grefab har gjort och kontinuerligt gör är att följa branschorganisationen Sweboats marknadsundersökningar, som ger ett mycket bättre, större och bredare underlag än om Grefab skulle göra en egen. Sweboats VD bjuds också in till Grefabs styrelses strategidagar vartannat år för att ge en uppdaterad bild av marknadsläget.

Grefabs styrelse har inte haft något att erinra mot verkställande direktörens informations- och beslutsunderlag inför styrelsemöten och styrelsen bedömer också att verkställande direktören uppfyller åtagandena i arbetsordningen.

5. Uppföljning av investeringsarbetet

- Investeringsarbetet behövde utvecklas så att det blev tydligt vad som skulle genomföras. Uppföljningen skulle tydliggöra avvikelser och tidsplanering

Grefab svarade att bolaget gör om sin investeringsplan så att planerade projekt listas med Hamn och kostnad.

Under 2020 är det Hinsholmens vågbrytare som planeras bytas ut. Att Grefab fattade beslut om investeringsplan i november 2019 enligt den nya strukturen innebar att rekommendationen från 2019 i den delen var uppfylld. Kvar finns investeringens uppföljning under 2020.

Projektet har diskuterats i bolaget och med bolagets konsult sedan 2015 med anledning av att den nuvarande palissaden inte, av kunder, upplevs dämpa vågor och många båtplatser och båtar långt ut i hamnen riskerar skador vid hård vind. Under 2016 beställdes en förstudie av konsult. De inledde med en geoteknisk utredning då det behövde utredas om förutsättningarna för att bygga en vågbrytare på botten. Resultatet visade på lera med ett djup överstigande 35 meter. En fast vågbrytare var därmed konstaterad omöjlig. Då behövde en ny lösning diskuteras. En välbeprövad lösning längs västkusten är en flytande betongkonstruktion med vågbrytande egenskaper. Studier av platsen visade på behovet av konstruktion och Grefab lämnade in en anmälan gällande vattenverksamhet till Länsstyrelsen. För att bidra till en ökad förståelse för projektet hos styrelsen, då flera var nya efter stämman 2019, besöktes Hinsholmskilen i augusti 2019 i samband med strategidagarna.

Alla steg i projektet har delgivits revisionen.

Projektet i Fiskebäck var slutfört i april. 2 månader innan bolaget lämnade sina svar på rekommendationerna. Redovisningen av projektet i Fiskebäck har därav bara till liten del kunnat följa rekommendationerna med förklaring till revisionens tidplan. Grefab tydliggjorde rapporteringen och skriver numera reinvestering istället för investering. Vi har även till stadsrevisionen skickat in den GBP dokumentation som följde med projektet.

Förstudie, Geoteknisk utredning, anmälan till Länsstyrelsen och investeringsplan överlämnat till revisionen. Revisionen har även tagit del av det omfattande interna material som finns bakom beslutet för investering där underhållsbehov och önskningar listas både avseende underhåll och reinvesteringar. Processkarta för investeringar och samtliga felanmälningar i hamnarna har också lämnats ut. Merparten av dessa dokument fick revisionen redan i samband med revisionen 2018.

I revisionsredogörelsen framkommer bland annat att det finns brister i bolagets investerings- och underhållsplanering och rekommenderar att styrelsen säkerställer att underhålls- och investeringsplanen möjliggör en god och ändamålsenlig styrning och uppföljning av investeringar och underhåll. Styrelsen rekommenderas också att säkerställa att bolaget fullt ut arbetar med kraven GBP.

Grefab delar inte revisionens uppfattning. Investerings- och underhållsplanen är en flerårsplan som arbetas fram i brett samförstånd och i olika grupperingar och utifrån risk och värdebeständighet, innan den framläggs till styrelsen för beslut. En stor fördel för Grefab är just stordriften och att arbeta med helheten. Självklart finns allt underlag som behövs per hamn, men det är inte meningsfullt att arbeta med, då en liten hamn inte av egen kraft

skulle kunna göra reinvesteringar. Revisionen efterlyser redovisning per hamn, bolaget har visat att detta finns men inte beslutas av styrelsen. När det gäller beläggning är det dock meningsfullt att använda statistiskt per hamn, dagligen uppdateras beläggningshamnvis digitalt och har visats för revisionen.

Frågetecknen från revisionen avseende GBP delar inte Grefab. Då Grefab har mycket få projekt per år så blir det inte mycket som redovisas i GBP, men det som enligt regelverket skall redovisas i GBP görs.